

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEPARTAMENT DE VICEPRESIDÈNCIA DE CULTURA, PATRIMONI I ESPORTS

16114***Incoació de la modificació de l'expedient de declaració com a Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor del Monestir de Santa Elisabet. Inclusió de l'arxiu.***

A la reunió del dia 5 d'agost de 2014, la Comissió Insular de Patrimoni Històric, sobre l'expedient de referència va acordar, per unanimitat, el següent:

“

I. Incoar la modificació de l'expedient de declaració de BIC, amb categoria de monument, del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria i l'Església de Sant Jeroni per a la inclusió del conjunt de l'arxiu com a part integrant del BIC, segons la descripció literal que figura descrita a l'informe tècnic de dia 15 de juliol de 2014, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

II. Tot això de conformitat amb els article 7 i següents de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears. A més a més, sense perjudici del tràmit d'audiència als interessats, inclòs l'Ajuntament afectat, previst a l'article 9 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, així com del període d'informació pública, i en definitiva, de la resolució de l'expedient.

III. L'acord de declaració s'haurà d'adoptar en el termini màxim de vint mesos comptadors des de la data d'iniciació del procediment. Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar en els tres anys següents, llevat que ho demani el titular del bé, de conformitat amb l'article 10.6 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre PHIB.

IV. Notificar aquesta resolució als interessats, a l'Ajuntament de Palma i al Govern de les Illes Balears.

V. Publicar aquest acord d'incoació al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al Butlletí Oficial de Estat i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural de Mallorca i comunicar-ho a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a la seva anotació al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears i a la vegada comunicui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.”

El trasllat d'aquest acord es fa a reserva de l'aprovació de l'Acta.

Palma, 5 de setembre de 2014

La secretaria delegada de la Comissió

Insular de Patrimoni Històric

Serafina Munar Gregorio

Annex 1: (Es publica com a annex un extracte de l'informe tècnic de data 15 de juliol de 2014. L'informe íntegre a què fa referència l'apartat I de l'acord d'incoació, consta a l'expedient administratiu núm. 1/04. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Plaça Hospital, 4, Palma 07012) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

Annex 1: Informe Tècnic

El conjunt del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria i l'Església de Sant Jeroni de Palma fou declarat Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Monument, per acord del Ple del Consell de Mallorca de 15 de novembre de 2004 (BOIB 21, 08/02/05 ; BOE 54, 04/03/05).

Al mencionat acord de declaració s'adjuntaven i formaven part integrant els informes tècnics del Cap de Secció de Béns Culturals de data 5 de gener de 2004, de la Tècnica en Conservació i Restauració de Béns Culturals de data 5 de gener de 2004 i de la Cap de Secció d'arquitectura del Servei de Patrimoni Històric de data de 12 de gener de 2004, on s'especificava, entre d'altres, que queden vinculats com a part integrant del BIC tots aquells béns mobles que apareguessin recollits a l'Inventari de Béns Mobles de l'Església Catòlica que es redacta

amb el concurs del Ministeri de Cultura, Govern de les Illes Balears i Universitat de les Illes Balears, i dels quals s'inclou annex a l'acord de declaració.

Pel que fa als llibres i documents que constitueixen l'arxiu d'aquest Monestir, el mencionat inventari de béns mobles inclou dos missals, el Llibre de les Constitucions, del s. XVI, per la seva importància documental i històrica i quatre llibres cantorals miniats del s. XV, pel seu valor artístic. La resta de l'arxiu quedà fora de l'inventari.

D'acord amb la Llei 12/98, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, i de la Llei 15/2006, de 17 d'octubre, d'arxius i patrimoni documental de les Illes Balears, l'arxiu del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria forma part del patrimoni documental de les Illes Balears, i per tant s'ha de conservar i protegir com a conjunt unitari. Aquest expedient té per objecte, per tant, vincular l'arxiu de Santa Elisabet a l'immoble que li dona sentit.

MEMÒRIA HISTÒRICA I DESCRIPTIVA.

L'arxiu de Santa Elisabet es remunta a l'origen d'aquesta comunitat religiosa, incloent-hi documents des del segle XIII fins a l'actualitat. L'arxiu s'ha ubicat històricament a la dependència anomenada *Celleret* a un armari dissenyat en torn a l'any 1753 per la custòdia de tota la documentació. El fons, segons les dades aportades pel pare Josep Estelrich a la seva monografia dedicada al monestir, constava de 149 pergamins, 371 manuscrits i 60 lligalls. Tot en bon estat de conservació

La classificació i organització de l'arxiu és l'establerta per la pròpia comunitat i respon a l'estructura orgànica de la pròpia ordre. Segons el pare Josep Estelrich l'arxiu s'organitza en les següents seccions:

- Secció 1. Pergamins. Conté 149 pergamins datats entre 1273 i 1838. Inclou pergamins sobre la fundació, testaments, còpies de llegats, actes de compraventa de cases terres i censals, constitució de dots i documents pontificis.
- Secció 2. Legislació i Institucions. Conté llibres institucionals, regla, documentació relativa a la Santa Seu i al Bisbat, federació jerònimes i autoritats civils.
- Secció 3. Comunitat. Inclou documentació relativa a professions i òbits de les monges, actes capitulars, eleccions i nomenaments, vida de la comunitat i documentació personal. Inclou també una carpeta per a cada una de les monges amb documents personals i documentació relativa al personal de servei (capellans, donats, escolans, metges., etc...).
- Secció 4. Culte. En aquesta secció s'hi troben llibres litúrgics, de cerimonial i consuetes. Inclou tot lo relatiu a cerimònies de visites pastorals, enterraments professió de monges, i cantorals litúrgics (himnaris, antifonaris, etc...). Aquesta secció constitueix un important fons de l'arxiu, tant pel valor documental, com pel valor artístic d'alguns dels llibres que l'integren, amb miniatures, lletres capitals, etc.
- Secció 5. Patrimoni. Inclou tota la documentació relativa al patrimoni de la comunitat : immobles, mobles, relíquies, capbreu, censals, dots, banca, etc.
- Secció 6. Administració. Aquesta secció, la més extensa de l'arxiu, s'estructura a partir dels tres llibres en què s'organitzava l'administració monàstica: procurador (1567-1795), clavària (1516-1761), procuradora (1563-1761). Aquests llibres s'organitzen per priorats, obrint-se un de nou cada vegada que havia un nou priorat.

A partir de 1761 s'unifica la comptabilitat a la clavària i comença una nova sèrie anomenada *Llibres de Recibo y Gasto* que, a partir de 1833 i fins a l'actualitat, passen a dir-se simplement *Llibres de comptes*.

En aquesta secció també s'inclouen dos grans grups documentals anomenats *albarans* i *d'administracions particulars* d'alguna de les monges.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

El fons documental que conforma l'arxiu s'ha localitzat, fins a dates molt recents, a la seva ubicació original, a la sala anomenada *Celleret* del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria de Palma.

Amb motiu del trasllat de les monges d'aquest convent (durant el mes de maig de 2014) al de Sant Bartomeu d'Inca, s'ha traslladat aquest fons, sense cap autorització prèvia per part de la Comissió de Patrimoni Històric ni amb cap tractament arxivístic adequat per tal de garantir una correcta protecció per a les diferents unitats documentals.

A l'actualitat el fons s'ha instal·lat a la part superior de les capelles de l'església de l'anomenat convent d'Inca, en una trentena de paquets, sense cap garantia per a la seva correcta conservació.

PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ

S'haurà de reubicar el fons documental al seu dipòsit original, a la sala anomenada *es Celleret*, al Monestir de Santa Elisabet d'Hongria a Palma. Aquest trasllat s'haurà de fer amb totes les mesures pertinents per tal de garantir la conservació d'aquest fons documental. Igualment, s'haurà de garantir que l'espai on es reubiquen manté les condicions adequades per a la correcta conservació dels fons.

S'haurà de mantenir la unitat de tot el conjunt documental que ara es proposa incloure com a bé moble vinculat al Monestir de Santa Elisabet d'Hongria i l'Església de Sant Jeroni de Palma, declarat Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Monument, per acord del Ple del Consell de Mallorca de 15 de novembre de 2004 (BOIB 21, 08/02/05 ; BOE 54, 04/03/05). En aquest sentit, quan es redactin instruments de descripció d'aquest arxiu (guia, inventari, catàleg, o qualsevol altre) totes les unitats documentals allà recollides, o qualsevol altra unitat documental que pugui aparèixer com a pertanyent d'aquest fons, quedarà vinculada, automàticament, com a part integrant de l'arxiu.

En tot cas, s'haurà d'estar al que assenyala la llei 12/98, del patrimoni històric de les Illes Balears, especialment en el seus articles 3 (col·laboració dels particulars), 22 (protecció general dels béns del patrimoni històric), 26 (deure de conservació), 27 (incompliment del deure de conservació), 28 (reparació de danys), 44 (Règim general dels béns mobles), 45 (Béns mobles inclosos en un bé d'interès cultural), 46 (col·leccions), 47 (conservació) i el que assenyala la llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, especialment al seu Títol VII, Cap. 1, del Patrimoni documental i bibliogràfic.

CONCLUSIONS

L'arxiu del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria de Palma constitueix un fons documental de primer ordre que s'ha de conservar com a part integrant del patrimoni moble del Monestir declarat BIC, amb l'església de Sant Jeroni de Palma, amb categoria de Monument per acord del Ple del Consell de Mallorca de 15 de novembre de 2004 (BOIB 21, 08/02/05 ; BOE 54, 04/03/05).

Com aquest arxiu només surt parcialment recollit a l'inventari de Béns Mobles de l'Església redactat per acord del Ministeri de Cultura, Govern de les Illes Balears i Universitat de les Illes Balears, proposam la incoació de la modificació de l'expedient de Bé d'Interès Cultural del Monestir de Santa Elisabet d'Hongria i l'Església de Sant Jeroni de Palma, per tal que aquest arxiu quedi inclòs com a part integrant del BIC.

